

NGHỊ LUẬN VỀ MỘT Ý KIẾN BÀN VỀ VĂN HỌC

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- *Biết phân tích, nhận xét, đánh giá một ý kiến bàn về văn học.*
- *Viết được bài nghị luận về một ý kiến bàn về văn học.*

Đọc các đề văn sau và thực hành tìm hiểu đề, tìm ý, lập dàn ý, viết đoạn văn.

Đề 1. M. Goóc-ki nói : "Kịch đòi hỏi những tình cảm mãnh liệt".

Anh (chị) hiểu thế nào về ý kiến đó ? Hãy làm sáng tỏ qua các đoạn trích *Tình yêu và thù hận* (kịch *Rô-mê-ô và Giu-li-ét* của Sếch-xpia), *Vĩnh biệt Cửu Trùng Đài* (kịch *Vũ Như Tô* của Nguyễn Huy Tưởng).

Đề 2. "Thơ phải có tư tưởng, có ý thức, vì bất cứ cảm xúc, tình tự nào của con người cũng dính liền với sự suy nghĩ. Nhưng tư tưởng trong thơ là tư tưởng dính liền với cuộc sống, ở trong cuộc sống. Tư tưởng của thơ nằm ngay trong cảm xúc, tình tự" (Nguyễn Đình Thi – *Mấy ý nghĩ về thơ*).

Dựa vào các bài thơ đã học, anh (chị) hãy nêu nhận xét về ý kiến trên.

Đề 3. Nhà văn Pháp Gioóc-giơ Đuy-a-men (1884 - 1966) nói : "Một tiểu thuyết thực sự hứng thú là tiểu thuyết không chỉ mua vui cho chúng ta, mà quan trọng hơn là giúp chúng ta nhận thức cuộc sống, lí giải thế giới".

Bình luận câu nói ấy dựa trên cơ sở một truyện ngắn hoặc một tiểu thuyết đã học hoặc đã đọc.

Đề 4. "Thơ là thơ, nhưng đồng thời là hoạ, là nhạc, là chạm khắc theo một cách riêng" (Sóng Hồng).

Anh (chị) hiểu ý kiến trên như thế nào ? Hãy phân tích một số bài thơ đã học trong sách giáo khoa *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập một để làm sáng tỏ ý kiến đó.

Gợi ý :

Đề 1

a) *Tìm hiểu đề, tìm ý*

– Câu nói của M. Goóc-ki nêu lên ý gì ? Chú ý *cần cụ thể hoá ý kiến*, ví dụ : "Tình cảm mãnh liệt" là của nhà văn, nhân vật hay diễn viên ? Câu trả lời : Có thể

là cả ba song chủ yếu là tình cảm mãnh liệt của nhân vật, vì kịch đòi hỏi những nhân vật có tình cảm mãnh liệt. Muốn rõ thêm, cần tiến hành phân tích : Một nhân vật mà tình cảm không bộc lộ mãnh liệt ra ngoài có thể trở thành nhân vật của kịch được không ? Ví dụ, hai nhân vật Liên và An trong truyện ngắn *Hai đứa trẻ* (Thạch Lam) chỉ có tình cảm thâm kín, lặng lẽ, thường khó có thể trở thành nhân vật kịch. Từ đó, giải thích vì sao nhân vật kịch phải có "tình cảm mãnh liệt".

– Để làm sáng tỏ được nội dung câu nói của Goóc-ki, cần *phân tích* các đoạn trích kịch *Rô-mê-ô và Giu-li-ét*, *Vũ Như Tô*. Chú ý tìm hiểu : Tình cảm của các nhân vật trong hai đoạn trích đó được thể hiện mãnh liệt như thế nào ? Vì sao tình cảm các nhân vật ở vào trạng thái căng thẳng ? Tình cảm mãnh liệt đó đã gây ra những tác động và kết quả gì cho vở kịch ?

– Từ nhận thức đã có, hãy *bình luận ý kiến* của Goóc-ki về tính quy luật của nghệ thuật kịch.

b) *Lập dàn ý*

– Mở bài : Nên đặt vấn đề như thế nào để dẫn ra câu nói của nhà văn ?

– Thân bài : Nên có mấy phần, mỗi phần nêu ý gì ? (Lưu ý : các ý không được trùng lặp nhau).

– Kết bài : Cần nêu ý gì ? (Bài học rút ra đối với người viết kịch, hoặc đối với người đọc kịch, xem kịch).

c) Viết đoạn văn mở bài hoặc kết bài, hoặc đoạn văn *giải thích, phân tích, bình luận* một ý nào đó trong phần thân bài.

Đề 2, Đề 3 và Đề 4

Vận dụng kĩ năng được gợi ý từ Đề 1 để tìm hiểu đề và tìm ý, lập dàn ý cho các đề này.